

Dosarul nr.2a-2361

Judecător: V.Brașoveanu

DECIZIE

31 octombrie 2012

mun.Chișinău

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău,
având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată
Judecătorii:

Anatolie Minciuna
Victor Pruteanu, Ala Nogai

Cu participarea:
Grefierului

Silvia Salinschi

examinând în ședința publică în ordine de apel pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info”, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Fundația Soros-Moldova privind constatarea ca fiind defăimătoare informația ce se referă la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, publicată în buletinul „Cunoaște-ți candidatul” și interzicerea răspîndirii acestuia, apelul declarat de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova împotriva hotărârii Judecătoriei Centru mun.Chișinău din 27 ianuarie 2012, prin care acțiunea reclamantului a fost respinsă ca neîntemeiată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul Ala Nogai, ascultînd explicațiile reprezentanților intimaților, analizînd motivele invocate în apel în cumul cu materialele pricinii, Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

Reclamantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova la data de 22.11.2010 a depus cerere de chemare în judecată Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info”, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Fundația Soros-Moldova privind constatarea ca fiind defăimătoare informația ce se referă la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, publicată în buletinul „Cunoaște-ți candidatul” și interzicerea răspîndirii acestuia.

În motivarea acțiunii reclamantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a indicat, că reclamații - 7 organizații neguvernamentale membri a Inițiativa Civică pentru un Parlament Curat (ICPC), a lansat la 19 noiembrie 2010, lista candidaților considerați incompatibili cu funcția de deputat în urma,

176

monitorizării efectuate de jurnaliști de investigație. Potrivit paginii web www.moldovacurata.md, monitorizarea propriu-zisă a fost efectuată de un grup de jurnaliști de investigație. Ulterior, informația prezentată de aceștia a fost verificată de referenți, juriști și de membrii ICPC. Lista candidaților considerați incompatibili cu funcția de deputat include 22 persoane de la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova și este publicată în buletinul "Cunoaște-ți candidatul!", elaborat de ICPC. Buletinul prezintă argumentele privind incompatibilitatea cu funcția de deputat a unor candidați de pe listele PCRM, din perspectiva unor criterii de integritate pe care ICPC le consideră obligatorii pentru deputații în parlament. Buletinul a fost tipărit în 200 mii de exemplare și în prezent este în proces de distribuire în toate localitățile Republicii Moldova. Varianta electronică a buletinului poate fi accesată și pe site-ul campaniei: www.moldovacurata.md. PCRM condamnă campania denigratoare lansată împotriva sa de către reclamanți. Acest proiect are un scop bine determinat - discreditarea cu orice preț a celui mai puternic partid din Moldova, și anume Partidul Comuniștilor din Republica Moldova. Astfel, consideră evidentă conotația pur electorală a acestui proiect, atunci când înainte de alegeri începe distribuirea pe întreg teritoriul țării a sute de mii de broșuri prin care se aduc grave învinuiri candidaților PCRM, învinuiri care nu sînt confirmate nici printr-o probă, nici printr-o hotărîre definitivă a instanței de judecată, încălcîndu-se astfel cel mai important principiu al unui stat de drept - prezumpția nevinovăției. Astfel, în temeiul Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, art. 16 din Codul civil și Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 15 noiembrie 2010 solicită, A constata ca fiind defăimătoare informația ce se referă la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, publicată în buletinul "Cunoaște-ți candidatul!" și a interzice răspîndirea acestuia. Reprezentantul reclamantului acțiunea a susținut-o integral solicitînd admiterea ei menționînd că prin Buletinul „Cunoaște-ți candidatul!” a fost lezată grav imaginea concurentului electoral PCRM, or subiect al campaniei electorale pentru alegerile parlamentare sînt PARTIDELE și nu candidații pe listele electorale ale acestora. În conformitate cu prevederile art.1 din Codul electoral, în cazul alegerilor parlamentare sînt considerați concurenți electorali candidații independenți, înregistrați de Comisia Electorală Centrală, precum și partidele, alte organizații social-politice și blocurile electorale, ale căror liste de candidați au fost înregistrate de Comisia Electorală Centrală. Potrivit Buletinului „Cunoaște-ți candidatul”, pe fila 1 se menționează că „mai mulți candidați nu întrunesc criteriile de integritate morală ale societății civile”. Astfel, această broșură cuprinde candidații partidelor care participă în cursa electorală și care în opinia pîrîților nimeresc sub asemenea criterii ca: vinovați de protecționism, trafic de influență, comportament împotriva statului de drept, administrare defectuoasă, impozite/amenzi neachitate, etc.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2010, au fost aplicat măsuri de asigurare prin interzicerea răspîndirii buletinului „Cunoaște-ți candidatul!” și a dispus aplicarea sechestrului pe tirajul existent al buletinului pînă la examinarea cauzei în fond.

152

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 februarie 2011, a fost admis recursul declarat de către Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info”, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Fundația Soros-Moldova, casată încheierea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 24 noiembrie 2010 cu pronunțarea unei noi încheieri prin care: cererea depusă de concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova privind asigurarea acțiunii prin aplicarea interdicției de a răspîndi buletinul „Cunoaște-ți candidatul!” și a aplica sechestrul pe tirajul existent al buletinului pînă la examinarea cauzei în fond, a fost respins ca fiind neîntemeiat.

Prin hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 27 ianuarie 2012, pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info”, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Fundația Soros-Moldova privind constatarea ca fiind defăimătoare informația ce se referă la concurentul electoral Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, publicată în buletinul „Cunoaște-ți candidatul” și interzicerea răspîndirii acestuia, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Împotriva hotărârii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 27 ianuarie 2012 a fost declarat apel de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, prin care solicită admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a admite acțiunea integral, motivînd că concluziile primei instanțe sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, au fost încălcate normele de drept material.

În ședința instanței de apel apelantul fiind înștiințat legal despre examinarea apelului, conform avizului anexat la materialele dosarului și semnat de către acesta, în ședința de judecată nu s-au prezentat, motivele neprezentării nu le-a adus la cunoștința instanței de judecată, nu au solicitat amînarea judecării pricinii, pentru care motive pricina a fost judecată în lipsa lui, în temeiul art.379 alin.1 CPC RM.

Avocatul intimaților Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info”, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Fundația Soros-Moldova – Galina Bostan, în ședința instanței de apel, a solicitat respingerea apelului cu mneținerea hotărîrii instanței de fond fără modificări.

Audiind părțile la proces, analizînd motivele invocate în apel și studiînd materialele dosarului, Colegiul Civil consideră cererea de apel neîntemeiată. de aceea urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărîrii primei instanțe în pricina dată ca legală și întemeiată, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art.385 al.(1) lit. a) CPC R. Moldova, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Astfel prima instanță întemeiat a stabilit, că astfel în ședința de judecată s-a constatat că afirmațiile reclamaților n-au denaturat informațiile avute la ei și în baza cărora au expus poziția lor referitor la candidaturile reclamantului. Având în vedere înalta răspundere pe care și-o asumă candidații care se înscriu în cursa electorală pentru a ocupa funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, onestitatea la care se așteaptă electoratul din partea lor, precum și specificul activității candidatului respectiv (director al unei firme de audit și redactor-șef al unei reviste de profil financiar), reclamații au fost în drept a atrage atenția publicului anume sub aspectul acestui criteriu de integritate.

Ținând cont de cele susmenționate de faptul de conceptele de „onoare” și „demnitate” în legislația și jurisprudența Republicii Moldova, a Curții Europene pentru Drepturile Omului și condițiile de apărare a acestora și că potrivit art. 16 Cod civil al Republicii Moldova, „orice persoană are dreptul la respectul onoarei, demnității și reputației sale profesionale”, fiind „în drept să ceară dezmințirea informației ce îi lezează onoarea, demnitatea sau reputația profesională dacă cel care a răspândit-o nu dovedește că ea corespunde realității”, de prevederile art.10 din Convenția Europeană și art.32 din Constituția RM, persoanele particulare se bucură de un drept larg de a critica liderii politici, oficialitățile, guvernele și instituțiile statale și ele pot fi pedepsite în ordin civil sau penal în cazul în care criticile lor sunt false din punct de vedere faptologic, instanța de judecată ține cont de faptul că, personalitățile politice, care stăruie să-și impună opinia politică, prin însăși acest fapt își exprimă acordul de a fi supuși aprecierilor publice și criticii în mass-media. Astfel politicienii în mod inevitabil și conștient trebuie să accepte verificarea strictă a fiecărui cuvânt și faptă, atât din partea jurnaliștilor, cât și a marelui public, și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță. Cerințele lor de a fi protejați prin prisma art.10 al Convenției și art.16 Cod civil trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice. Limitarea în libertatea de exprimare a unui jurnalist în contextul dezbaterii unei probleme de interes public în privința unui politician, în deosebi de rang înalt, constituie o încălcare a art.10 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului (Hotărârea din 12.02.2008, cauza Flux nr.4 contra Moldovei). Din acest motiv, este deosebit de important, ca în perioada electorală, să fie permisă circulația liberă a opiniilor și informațiilor de orice gen.

Mai mult ca atât instanța de fond corect a ajuns, la concluzia că informațiile difuzate de reclamanți nu sunt susceptibile de a leza onoarea și demnitatea reclamantului.

Totodată instanța de fond corect, a reține că Declarația Consiliului Europei privind libertatea discursului politic în media (adoptată de Comitetul de Miniștri la 12 februarie 2004, în cadrul celei de-a 872-a reuniuni a Delegaților Miniștrilor) stabilește: libertatea de exprimare și informare prin media; democrația pluralistă și libertatea discursului politic cer ca publicul să fie informat asupra chestiunilor de interes public, ceea ce include dreptul media de a difuza informații negative și opinii critice privind personalitățile politice și funcționarii, precum și dreptul publicului de a primi aceste informații și opinii; libertatea de a critica statul sau instituțiile publice; statul, guvernul sau orice alt organ al puterii executive,⁴

legislative sau judiciare poate face obiectul criticilor în media. Datorită poziției lor dominante, aceste instituții nu ar trebui protejate ca atare prin legea penală împotriva declarațiilor defăimătoare sau insultătoare. Atunci când ele beneficiază totuși de o asemenea protecție, aceasta ar trebui să fie aplicată într-un mod foarte restrictiv, evitând în toate cazurile folosirea sa pentru a restrânge libertatea de a critica. Persoanele care reprezintă aceste instituții rămân, pe de altă parte, protejate ca indivizi. Dezbateră publică și controlul publicului asupra personalităților politice Personalitățile politice au decis să apeleze la încrederea publicului și au acceptat să facă obiectul unei dezbateri politice publice, fiind în consecință supuși, prin media, unui control public atent și unei critici publice potențial virulente și dure asupra modului în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile.

În ce privește argumentele apelantului, Colegiul Civil le respinge, din motivul că toate temeiurile invocate, au fost examinate în instanța de fond. Nu a prezentat în instanța de apel dovezi care să combată argumentele și probele aduse de către intimati.

Onoarea și demnitatea sunt caracteristice persoanei fizice, pe când persoana juridică dispune doar de reputație profesională, ceea ce în esență determină gradul de temeinicie a acțiunii.

Circumstanțele invocate în apel au fost obiect de cercetare în ședința primei instanțe și au fost apreciate corect în sensul prevederilor art.130 din CPC al R. Moldova, iar instanța de apel nu au fost prezentate probe pertinente și admisibile conform cerințelor art.art.121-122 din CPC al R. Moldova ce ar confirma motivele invocate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul, că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, emisă conform 239 din CPC al R. Moldova, iar motivele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține hotărârea primei instanțe fără modificări în pricina dată ca legală și întemeiată.

În conformitate cu art.385 al.1 lit. a), art.389 CPC R. Moldova Colegiul Civil,

d e c i d e :

Se respinge apelul invocat de către apelantul Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, ca fiind neîntemeiat.

Se menține fără modificări hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 ianuarie 2012 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”, Asociația Presei Independente, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției, Centrul de Promovare a Libertății de Exprimare și a Accesului la Informație „Acces-info”, Centrul pentru Jurnalism Independent, Centrul de Investigații Jurnalistice, Fundația Soros-Moldova privind constatarea ca fiind defăimătoare informația ce se referă la concurentul electoral Partidul

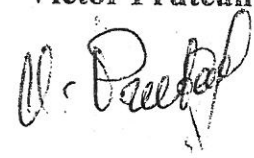
Comunițiilor din Republica Moldova, publicată în buletinul „Cunoaște-ți
candidatul” și interzicerea răspândirii acestuia.

Decizia este definitivă și executorie de drept, dar este cu drept de recurs în
termen de două luni la Curtea Supremă de Justiție a R. Moldova.

Președintele ședinței:
Anatolie Mincuna

Judecător
Ala Nogai

Judecător
Victor Pruteanu

Copia corespunde originalului
Victor A. Nogai